Učni načrt in program iz verouka predpisuje minister prosvete v sporazumu z vrhovnim predstavništvom dotične konfesije za kraljevino Jugoslavijo (za katolike: predsedništvo škofovskih konferenc).

Enkrat v letu lahko nadzorujejo predstavniki pristojne verske oblasti izvrševanje verskega pouka.

§ 2. — K § 68. se dodaje nov odstavek, ki se glasi:

Izven šole so lahko učenci narodnih šol člani verskih udruženj svoje verske zajednice.

§ 3. — K § 69. se dodaje nov odstavek, ki se glasi:

Ta odredba se ne nanaša na verske svečanosti in verske obrede učencev.

§ 4. — K § 71. se po drugem odstavku dodaje nov odstavek, ki se glasi:

Po predlogu odposlancev ministrstva prosvete, ki so prisostvovali pri diplomskem učiteljskem izpitu v privatnih učiteljiščih, minister prosvete lahko nostrificira diplome učiteljskim kandidatom teh šol. Kandidati s tako diplomo so lahko nameščeni za učitelje v državnih narodnih šolah.

§ 5. — K § 72. se dodaje nov odstavek, ki se glasi:

Za stalnega veroučitelja se postavi začasni veroučitelj, ki je položil poseben državni strokovni veroučiteljski izpit, katerega program predpiše minister prosvete v soglasju z vrhovnimi predstavniki dotične konfesije v kraljevini Jugoslaviji (za katolike: predsedništvo škofijske konference).

§ 6. — K § 78., točka 5. se dodaje:

To bo minister prosvete odredil v sporazumu s predstavniki vseh priznanih veroizpovedi v državi (za katolike: predsedništvo škofijske konference) ter v soglasju s predsednikom ministrskega sveta.

§ 7. — K § 81., poslednji odstavek, se dodaje:

Taka odobritev ni potrebna za posle cerkvenih pevcev in organistov, toda vršiti se ne sme v škodo redne službene dolžnosti.

§ 8. — Na koncu § 114. se dodaje nov odstavek, ki se glasi:

Nadzorstvo po točki 6. je disciplinskega značaja. To nadzorstvo se ne nanaša na sam verski pouk.

§ 9. — K § 157. se na kraju dodaje nov odstavek, ki se glasi:

Odredbe tega in predhodnega § se ne nanašajo na verska udruženja.

§ 10. — K § 168. se na kraju dodaje nov odstavek, ki se glasi:

Te odredbe se izvrše v sporazumu s pristojno versko oblastjo.

§ 11. — Ta zakon stopa v veljavo in dobi obvezno moč, ko ga objavijo »Službene Novine«.

Obračun fonda za samoizobraževalno akcijo in učiteljski naraščaj.

I. Učiteljski naraščaj.

a) Ljubljana.

Prispevki do konca l. 1928./29. so znašali		Din 13.068·25
v l. 1929./30. je bilo vplačano	„ 6.449·—	
		Din 19.517·25
Izdalo pa se je		
za stanovske liste . . .	Din 4400·—	
za najemnino čitalnice . .	„ 1440·—	
za čiščenje čitalnice . .	„ 770·—	
za razsvetljavo	„ 180·—	
za kurjavo	„ 472·40	
za razno	„ 322·—	„ 7.584·40
	ostane	Din 11.932·85

b) Maribor.

Prispevki do konca l. 1929./30. so znašali		Din 5.019·75
v l. 1929./30. je bilo vplačano	„ 6.449·—	
	skupaj	Din 11.468·75
Izdalo pa se je za stanovske liste . .	„ 1.800·—	
	ostane še	Din 9.668·75

II. Samoizobraževalna akcija učiteljstva.

Prispevki do konca l. 1929./30. so znašali		Din 4.821·55
v letu 1929./30. je bilo vplačano . . .	„ 12.898·—	
	skupaj	Din 17.719·55
Izdalo pa se je		
za potnine	Din 3.546·—	
za pisarniške potrebščine	„ 989·60	
za tiskovine	„ 389·50	
za honorarje	„ 1.700·—	
za predavanja	„ 2.500·—	
za obresti iz posojila . .	„ 700·—	
za prenočišča	„ 840·—	
za dvorano	„ 600·—	
za knjige	„ 160·50	
za poštnino	„ 102·—	
za razsvetljavo	„ 164·40	
za kurjavo	„ 500·—	
za razno	„ 80·—	„ 12.272·—
	ostane še	Din 5.447·55

Ako seštejemo vse končne salde . .	Din 11.932·85
	„ 9.668·74
	„ 5.447·55
dobimo	Din 27.049·15

— **30letnica mature.** Učitelji, ki so maturirali leta 1900. na ljubljanskem učiteljišču, bodo praznovali 30letnico učiteljevanja dne 4. avgusta v Ljubljani. Zbirališče od 8. do 9. ure v kavarni Union. — **Strukelj I.**

— **Četrta čitanka, natis 1922.** Potrebuje se nekaj izvodov »Četrte čitanke«, natis 1922. Šolska upraviteljstva, ki bi lahko postregla s kakim izvodom, blagovolite to javiti z označbo cene šolskemu upraviteljstvu Grlinci, p. Cankova.

Splošne vesti.

JUBILEJNA SKUPŠČINA UJU V BEOGRADU.

Podrobni program za 10. glavno skupščino Udruženja jugoslovenskega učiteljstva v Beogradu, ki se bo vršila v veliki dvorani nove beograjske univerze 20., 21. in 22. avgusta 1930.

Spored:

A. **Predpriprave za skupščino.**

Prvi dan 20. avgusta.

Seja glavnega odbora UJU v Đačkem domu Milutinova ul. 66 ob 9. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo izvršnega odbora.
2. Predlogi namenjeni skupščini.
3. Sporazum o delu na delegatski konferenci.

II.

Konferenca glavnega odbora UJU in delegatov učiteljskih društev ob 6. uri popoldne v dvorani Đačkega doma.

Dnevni red:

1. Otvoritev konference.
2. Oddajanje pooblastil v smislu čl. 14.
3. Sporazum o izvolitvi delegatov za odseke, 8 zapisnikarjev in 3 overovateljev zapisnika.

B. **Glavna skupščina.**

Drugi dan 21. avgusta (dopoldne).

Dnevni red:

1. Otvoritev skupščine ob 9. uri dopoldne.
2. Govor predsednika in pozdravi.
3. Izvolitev potrebnih odsekov, zapisnikarjev in overovateljev zapisnika.
4. Poročilo o delu glavnega in izvršnega odbora.
5. Proračun za leto 1930./31.
6. Predlogi za skupščino.
7. Odhod na razstavo. Povorka pojde po ulicah: Vasinom mimo spomenika Kneza Mihajla, čez Terazije, po ulicah Kneza Mihajla in Kralja Petra.
8. Otvoritev razstave.

Popoldne.

Začetek ob 4. uri.

1. Čitanje zapisnika.
2. Poročila posameznih odsekov.
3. Načrt pravil UJU.

Tretji dan 22. avgusta.

Dnevni red:

a) Dopoldne začetek ob 9. uri.
1. Čitanje zapisnika.
2. Poročila odsekov.
b) Popoldne začetek ob 3. uri.
1. Čitanje zapisnika.
2. Nadaljevanje dnevnega reda, v kolikor ne bo izčrpan.
3. Resolucije.
4. Volitev novega odbora. (Glavnega in nadzornega odbora udruženja.

Ogledovanje mesta in okolice, izlet; skupna večerja in drugo se objavi pozneje.

— **Glavna skupščina v Beogradu.** Uverenja za četrtinsko vožnjo so dospela. V nekaj dneh jih prejmejo vsi udeleženci, ki so se prijavili pri poverjeništvu. Istočasno dobe tudi »Člansko karto«. Oboje izpolnite sami! Iz Ljubljane odpotujemo 19. avgusta z brzovlakom ob 9·30, z Zidanega mosta ob 10·38. Vozna cena iz Ljubljane tja in nazaj 152 Din 50 p. Ako se priglasi za ta vlak dovolj udeležencev, bomo skrbeli za separiran vagon, ker je potovanje udobnejše in prijetnejše. Javite takoj svoj odhod poverjeništvu. Morebitne izpremembe priobčimo v prihodnji številki »Učit. Tovariša«.

— **Zahvala predsednika ministrskega sveta za pozdravno brzojavko.** Gospodinu Andreju Skulju, učitelju, Ljubljana. Primivši sa zadovoljstvom pozdravni telegram, koji ste mu uputili sa pokrajinske skupštine učitelja u Novom mestu, gospodin pretsednik ministarskog saveta izvoleo je narediti mi, da učesnicima izjavim njegovu zahvalnost. — Šef kabineta pretsednika ministarskog saveta. — Podpis.

— **Prihodnja številka »Učiteljskega Tovariša«** izide v četrtek dne 14. avgusta. V tej številki objavimo še zadnja navodila za državno skupščino.

— **Oprostitev dece od šolskega obiska in Županska zveza za Dravsko banovino.** V tem pogledu je zbor razpravljal nadalje glede oprostitve šoloobveznih otrok v mesecih najhujšega kmetskega dela v krajih, ki so izrazito kmetski; izrazila se je želja, da bi dotična določba zakona veljala tudi za našo banovino, kar zdaj ni.

— **Zreče pri Konjicah.** Redko priznanje in odlikovanje, ki so ga navadno deležni le možje, je bilo izkazano naši dolgoletni učiteljici Amaliji Mravljak, soprogi šolskega upravitelja. Že 29 let vestno in uspešno deluje na naši šoli, njenem prvem in zadnjem mestu. V priznanje njenega dela jo je zreški občinski odbor imenoval za častno občanko. Častno diplomo ji je 10. julija s prisrčnim nagovorom izročil župan g. Jurij Orož v navzočnosti občinskih svetovalcev in vladnega svetnika g. Karla Trstenjaka, ki je tudi s svoje strani čestital slavljenki na odlikovanju, ki ni častno samo za njo, ampak tudi za občino, ki je s tem dokazala, da ceni in spoštuje prosvetno prizadevanje učiteljstva. Bog ohrani našo vrlo učiteljico še mnogo let!

— **Radio — sestavna omarica — kot učilo za vse vrste šol.** V znani zbirki Kosmos je izšla omarica sestavnih delov za radio, iz katerih se lahko v šoli ponazore delovanje in temeljni pojmi o radiu. Poleg omarice je izšla praktična brošurica od W. Frölicha s številnimi skicami, ki služi kot praktično navodilo za sestavo omarice, odnosno radioaparata in kot metodično navodilo za obravnavo radia v šoli. Knjižica ima na 68 straneh 121 slik. Cena celotni omarici je 60 zl. M. ter se na podlagi nje napravi 252 poizkusov iz radia. Ti poizkusi se stopnjujejo od lažjega do težjega ter dovedejo učenca do pojmovanja vseh pojavov, ki delujejo pri radiu. Oni, ki so že preizkusili praktičnost Kosmosovih omaric, se bodo gotovo poslužili tudi te najnovejše omarice ter jo bodo naročili. Naroča se pri Kosmos, Gesellschaft der Naturfreunde, Stuttgart, Pfizerstrasse 5—7, **odnosno potom Učit. gospodarske poslovalnice v Mariboru.**

— **POZIV LASTNIKOM LEVSTIKOVIH ALI NJEMU PISANIH PISEM. Slovenska Matica namerja izdati pribodnje leto ob stoletnici Levstikovega rojstva njegova pisma. Odbor vljudno prosi vse lastnike Levstikovih ali njemu pisanih pisem, da bi jih blagovolili dati v ta namen na razpolago do 1. oktobra 1930. — Pisma se bodo prepisala in vrnila takoj lastnikom.**

— **Slovenska Matica pisateljem.** V poletekli dobi so bile vsakoletne izdaje izvirnih leposlovnih del Matičin ponos. Matica je ostala tudi danes verna tej tradiciji, pogreša pa rokopisov. Zato vabi vse slovenske pisatelje, da bi predložili odboru čimprej večja izvirna dela, pripovedne ali dramatske vsebine. Slovenska Matica ne stavlja nikakih zahtev, edina legitimacija bo umetniška kvaliteta dela. Rokopise bo z ozirom na današnje razmere na knjižnem trgu dobro honorirala ter jih odkupila takoj, ko bodo sprejeti.

— **Pozdravna brzojavka.** Po zaključku skupščine smo prejeli še sledeči brzojav: Pionirima narodne prosvete šalje bratske pozdrave — **Dragiša Mihajlović.**

— **Učitelji, oblikujoči umetniki,** so naprošeni, da razstavijo na državni šolski razstavi v Beogradu nekaj svojih karakterističnih del. Na razstavi bo prirejen posebni oddelek, kjer bodo razstavili svoja umetniška dela učitelji, oblikujoči umetniki. Dela je poslati na naslov: Izvršni odbor UJU, Beograd, Kralja Milutina 66 z dostavkom »za likovni oddelek«. Dela morajo biti poslana najkasneje do 10. avgusta. Za vsa dela je garantirano, da bodo ohranjena in takoj po skupščini vrnjena.

— **Dne 14. julija t. l.** se je poročila gdč. Alojzija Lundrova, učiteljica na dekliški osnovni šoli v Ribnici z g. Lesarjem Josipom, notarskim kandidatom v Ribnici in dne 20 t. m. pa gdč. Mimi Bartolova, učiteljica v Ribnici z g. dr. med. Oražmom Janezom, okrožnim zdravnikom v Ribnici. Obema tovarišicama želimo obilo sreče v zakonskem stanu!

— **Lep dar Učiteljskemu domu v Mariboru.** Neki tovariš upokojenec je daroval Učit. domu v Mariboru 5 obveznic 7% državnega posojila. Obenem je obljubil, da to še ni njegov zadnji dar. Tudi svojo obširno knjižnico je namenjen darovati Učit. domu, ker ga veseli, da se ta prepotrebna institucija razvija tako razveseljivo. Temu tovarišu, ki v svoji skromnosti noče biti imenovan, se Učit. dom iskreno zahvaljuje za lep dar ter ga stavi za vzgled požrtvovalnosti ne samo upokojencem, ampak tudi aktivnim tovarišem in tovarišicam.

— **Upoštevajmo soglasen sklep skupščine!** Na letošnji pokrajinski skupščini je delegacija sklenila soglasno na predlog gospodarskega odseka sledeče: **»Delegacija apelira na vsa društva in članstvo UJU, ki še ni uredilo pristopa k UGP. da to gotovo izvede vsaj do konca septembra 1930. Zlasti pa poziva upravitelje in upraviteljice — kakor tudi drugo članstvo — da naročajo vse šolske potrebščine le in samo potom UGP!«**

— Tovariše in tovarišice maturante leta 1905. vabiva na sestanek v ponedeljek 4. avgusta 1930. ob 10. uri dopoludne v restavraciji pri »Šestici«, da proslavimo 25letnico naše mature. — **Marok-Mihelič.**

— **Profesorsko Udruženje** je imelo svoj kongres v prvih dneh meseca julija v Beogradu, na katerem je sprejelo sledeče sklepe:

1. V svrho pospeševanja srednješolskega pouka, naj se osnujejo v vseh mestih, kjer obstojajo filozofske fakultete, tako zvane vzorne srednje šole, na katerih naj se preizkusijo nove vzgojne metode.
2. Skupno z učnim programom naj se izdajo tudi navodila za vse šolske predmete.
3. Strokovni inspektorji prosvetnega ministrstva naj vrše inspekcije samo tekom šolskega leta, a najdalje do 1. maja.
4. V svrho enotne nomenklature in terminologije v srednjih šolah naj se čimprej sestavi posebna komisija srednješolskih profesorjev.
5. Z začetkom prihodnjega šolskega leta naj se na vseh srednjih šolah osnujejo ekskurzijski fondi.
6. Direktorji srednjih šol naj se razbremene izrazito administrativnih poslov na ta način, da se jim dodele pomočniki, ki bodo vršili vse te posle, tako da se bodo mogli direktorji v večji meri posvetiti razvoju in napredku podrejenim jim zavodov.
7. Profesoricam, ki imajo za može državne uradnike, naj se priznajo popolne draginjske doklade.
8. Izpiti privatnih dijakov naj se honorirajo vsem profesorjem in direktorjem v enaki meri, kakor ministrskemu odposlancu, ker ti izpiti presegajo profesorske dolžnosti in predstavljajo ob koncu šolskega leta velik trud.
9. Prošnje profesorjev za napredovanje v višje skupine naj se takoj rešijo.
10. Stalne mesečne doklade profesorjev srednjih šol naj se izenačijo po skupinah z onimi akademsko kvalificiranih uradnikov.
11. Profesorjem, ki so bili začasni predmetni učitelji na srednjih šolah in so si naknadno pridobili kvalifikacijo za profesorje, naj se ta leta vštejejo v službeno dobo za napredovanje.
12. Profesorjem, ki so absolvirali filozofsko fakulteto, ali ki so diplomirali pred 1. julijem 1914., naj se vojaška leta v svetovni vojni štejejo v službeno dobo za napredovanje.
13. Čimprej naj se sprejme zakon o verskih srednjih šolah in učitelji na teh šolah izenačijo s 1. oktobrom 1929. z učitelji državnih srednjih šol.
14. Upokojeni direktorji in inspektorji naj se prevedejo po novem zakonu z dnem 31. avgusta 1929.
15. Profesorjem učiteljišč, ki so absolvirali pedagoško šolo z osmimi semestri, naj se priznajo stalne mesečne doklade.
16. Vsi profesorji, ki še niso prevedeni po novem zakonu, naj se takoj prevedejo.
17. Sedanji začasni predmetni učitelji naj se obdrže v službi do 1. novembra, da bi mogli v oktoberskem terminu položiti diplomske izpite.
18. Še neizplačani honorarji za nadure iz leta 1929. naj se čimprej izplačajo.

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7
priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarn. Državni nameščenci dobe blago tudi na obroke proti predložitvi legitimaci.

— **Šolska razstava v Bakovcih (Prekmurje).** Jako malo slišiš o Prekmurju in o prekmurskih šolah. Najbolj znano o Prekmurju je to, da je ljudstvo tam jako revno in po programu bivše madžarske politike kulturno zaostalo za ostalo Slovenijo. Umljivo, da ima šola tam težje delo nego drugod, zato pa mnogo hvaležnejše. S skepso stopiš v razstavni prostor. A že prvi pogled te preseneti, četudi si že videl cele serije razstav! Stene so pokrite z risbami; vmes so samonikli osnutki za ženska ročna dela, da jih kar občuduješ, posebno bosanske vzorce. **Deška ročna dela** obsegajo zelo raznovrsten materijal: papir, lepenko, les, šibje, slamo, rafijo, Izdelki mlajših učencev kažejo pravilno tendenco, da izživljajo fantazijo, jasnijo predstave, urijo roke in spoznavajo razni materijal. Izdelki starejših učencev pa — čisto pravilno — večinoma služijo praktični rabi (napisne table, tintniki iz lepenke, okviri za slike, košare, nosilci za cvetlične lonce, razna kmetijska orodja, celo majhen voziček). Vidiš tudi modele nekaterih predmetov, ki igrajo važno vlogo, a se ne dajo izdelati za uporabo: aeroplane, nekatere kmetske stroje. — **Ženska ročna dela** obsegajo vezene serviete, namizne prte, posteljna pokrivala, zastore za okna, prtiče, vse iz cenega materiala; vmes pa vidiš tudi s svilo vezene blazinice. Zastopano je tudi šivanje perila. Vse praktično in prilagojeno ondotnim razmeram! — Našel si mnogo več nego si mogel pričakovati. Toda upravitelj (M. Deskovič) z doseženim še ni zadovoljen! Skušal bo najti sredstev za več orodja in materijala. Doslej mu n. pr. sredstva niti niso omogočala, da bi si nabavil glino! Preko tega pa hoče še doseči večjo koncentracijo med učnimi predmeti na podlagi ročnega dela. Saj tudi res ročno delo lahko postane os vsega šolskega dela. Sodeč po dosedanjih uspehih smo prepričani, da nas lahko ta šola čez dve, tri leta znova preseneti! Kolike vrednosti je to za tamošnje ljudstvo! Prav gotovo je šlo dopisniku »Prekmurskih Novin« od srca, ko je pisal o upravitelju te šole, da je s svojim šolskim in izvenšolskim delovanjem »preobrazil kraj«. To je prav za prav najvišje priznanje. Čestitamo mu k temu in mu želimo na nadaljnji poti obilo uspeha.

— **Zahteve avstrijskih uradnikov glede materialnih in pravnih zahtev.** Kakor poročajo graški listi, se je vršila nedavno v Gradcu skupščina zaupnikov Zveze javnih nameščencev. Na tem zborovanju se je posebno poudarjala potreba, da se takoj ustvarijo **uradniške zbornice,** ker je po poslednjih ustavnih borbah v Avstriji ideja stanovskega zastopstva pridobila vse jasnejše in vidnejše oblike. Po teh načelih naj bi to osrednjo državno stanovsko zbornico tvorili zastopniki gospodarskih zbornic. Bilo bi pa, tako so poudarjali govorniki, popolnoma nevzdržno, da bi bil eden najvažnejših poklicnih stanov, kakor so ravno javni nameščenci, še vedno brez sličnega stanovskega zastopstva. Nadalje se je poudarjala zahteva, da se izplačilo neokrnjene **trinajste mesečne plače** v tekoče letu brez nadaljnjega izvrši. Zahtevalo se je tudi, naj se **minimalni roki za napredovanje skrčijo,** to pa z ozirom na mlajše nameščenstvo. Stavljene so bile tudi zahteve, naj se ugodnosti za državne nastavljence-vojne invalide raztegnejo in poglobe. Posebno važna je zahteva naj **se odpravijo draginjski razredi** raznih krajev in naj se zakon o stanarinskih podporah novelira. Nujno se je zahtevala možnost napredovanja kvalificiranih pisarniških uradnikov v višje činovne razrede. — **»Naš Glas«.**

— **Društvo učiteljic v Ljubljani** vabi svoje članice in tudi druge tovarišice na sestanek, ki se bo vršil v ponedeljek, dne 4. avgusta 1930. ob 15. uri pri poverjeništvu UJU v sobi Mladinske Matice — sprednje poslopje, I. nadstropje, desno. Razdelile bomo male drobnarije iz zapuščine pokojne tov. Kolnikove, in sicer one reči, ki niso prišle v poštev pri sodni razprodaji — in knjige kot spomin na tovarišico, ki nam je zapustila vse svoje imetje in s tem položila prvi temelj za dom društva učiteljic. — **Tajnica.**